

Tema – KEIKSMAI

Tikslas – Išsiaiškinti mokinių keiksmų dažnumą, įvairumą.

Uždaviniai -

- Išsiaiškinti kokiomis kalbomis (lietuvių, anglų, rusų ir kt.) vartoja keiksmus ir kokia jų reikšmė.
- Palyginti keiksmų dažnumą pagal lytį ir amžių (pradinukai ir vyresnieji).
- Susipažinti su lietuviškais keiksmiais, kuriuos vartojo mūsų proseneliai.

Laukiamas rezultatas – Mokiniai sužinos, kokiomis kalbomis jie dažniausiai keikiasi ir ką reiškia jų keiksmiai, bei kaip juos pakeisti gražesniais, lietuviškais keiksmiais.

Dalyviai – tiriamieji – visi mokyklos mokiniai (96);
tyrėjai – šeštokai (11).

Metodai – Stebėjimas, duomenų analizavimas, apklausa, darbas grupėse.

Priemonės – Duomenų fiksavimo lentelės, kompiuteris.

Ištekliai – Žmogiškieji, IT, įvairi literatūra.

Projekto atlikimo laikas – 2 savaitės.

Projekto eiga:

6-oje klasėje kalbos kultūros pamoka apie žargonus ir svetimybės, apie tai, kaip žmonės išreiškia pyktį...Visi mokiniai pastebėjo ir žino, kad jie ir jų draugai dažnai keikiasi. Nutariame išsiaiškinti kaip ir kiek mes keikiamės.

Sudaromos trys grupės. Grupės galima sudaryti įvairiais būdais. Siūlyčiau ant lapelių užrašyti kokius nors žodžius ir traukti, kas ištrauks vienodus užrašus, tai ir bus grupė. Po to pati grupė išsirenka savo vadovą. Mokytojas niekada negali likti nuošalyje, jis visada turi stebėti ir koreguoti tyrimo eigą.

Informacija renkama 1 savaitę pertraukų metu. Duomenys fiksuojami lentelėje (1 lentelė). Svarbu mokiniams priminti, kad negalima išsiduoti kitiems mokyklos mokiniams, jog jie vykdo tyrimą. Reikia perspėti tyrėjus, kad duomenų fiksavimo lapelio negali pamatyti niekas, išskyrus jo grupės draugai. Prieš tyrimą mokiniams iškils klausimas „ar taip ir rašyti, kokius girdi keiksmus?“ Taip, juos tokius ir rašyti. Vaikams šiek tiek nepatogu, bet jiems reikia aiškinti, kad kitaip mes negalėsime atlikti tyrimo, todėl svarbu, kad šio lapelio niekas kitas nepamatytų. Mokytojas pastoviai turi dalyvauti tyrimo eigoje, kontroliuoti mokinius, bet negalima atsidurti „seklio morkos“ vaidmenyje. Leiskime vaikams dirbti, jei jie nenusižengia jūsų susitarimams ir mokinio etikai.

Būtina vertinti mokinių darbą ir pastangas. Šiam reikalui labai tinka lentelė (2 lentelė). Kiekviena grupė pristato savo duomenis, užpildo 2 lentelę, susistemina surinktą informaciją ir pateikia mokytojui.

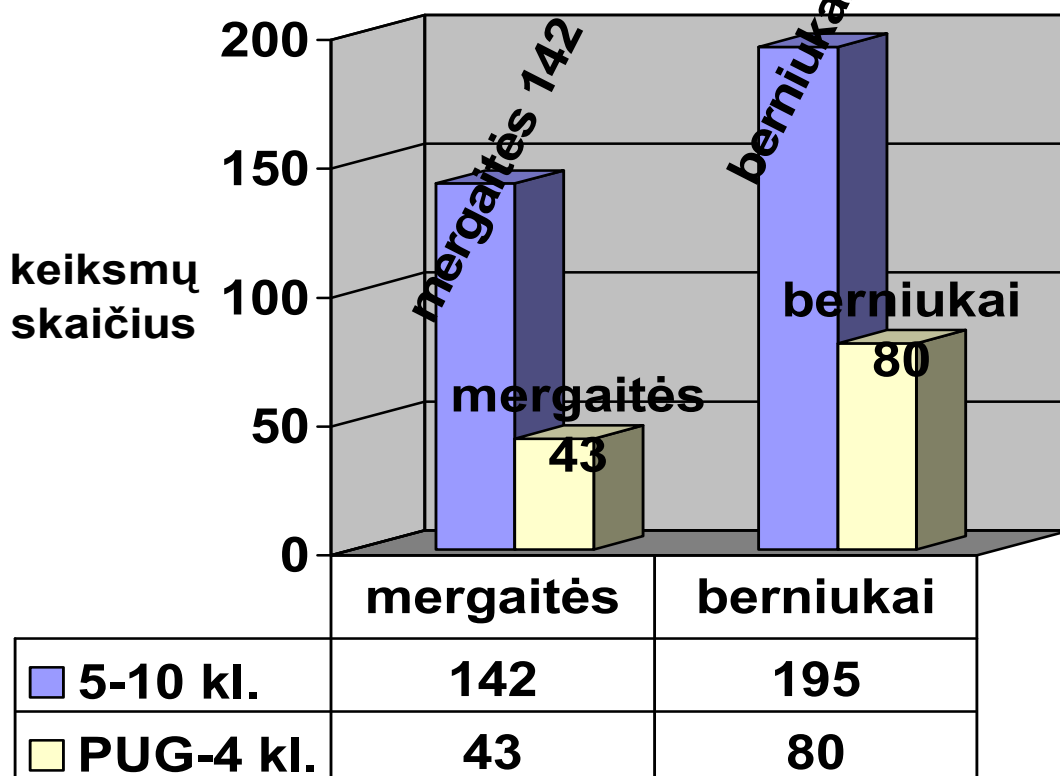
Integracija. Susistemintą informaciją reikia perduoti kalbų mokytojams, kurie turės padėti atsakyti į mokinių klausimus, susijusius su keiksmų vertimu į lietuvių kalbą, jų reikšmę. Tam reikalui pakanka skirti 1 pamoką. Aišku, kalbų mokytojui tam darbui turi kruopščiai pasiruošti, nes teks atsakyti į ne vieną mokinio klausimą, o tai reikės padaryti labai atsakingai, laikantis visapusiškos etikos ir kartu suteikti mokiniui informacijos.

Kol kalbų mokytojui ruošia atsakymus į būsimus mokinių klausimus, mokiniai stengiasi įvykdyti dar vieną tyrimo uždavinį – sužinoti, kokius lietuviškus keiksmus vartojo jų proseneliai ir seneliai. Per tris dienas jie turi paklausinti senelių, kokius jie žino lietuviškus keiksmus. Surinktus rezultatus grupės surašo ant atskirų lapų ir pateikia projekto vadovui.

Duomenų analizavimas. Gautus duomenis (1 lentelė) pateikti diagramoje. Prieš tai reikia paprašyti IT mokytojaus, kad šeštokus pamokytų daryti stulpelines diagramas. Duomenis pateikti grafiškai, taip pat reikės visos pamokos. Kiekviena grupė suveda savo duomenis. O po to padaroma viena bendra diagrama su galutiniais rezultatais.

PVZ:

mokinių keiksmų dažnumas per savaitę pertraukų metu

Išvados. Iš gautų rezultatų matosi, kad berniukai linkę keiktis dažniau nei mergaitės. Taip pat galima manyti, kad kuo mažesnis vaikas tuo mažiau keikiasi, o kai jis auga, tai ir tų keiksmų „porcijos“ didėja. Tik labai neįdomu pasidaro, kai pamatai, kad mergaitės labai mažai atsilieka nuo berniukų. Galima daryti tokią išvadą, kad mažieji mokosi iš savo vyresnių draugų.

Tyrimo rezultatai parodė, kad tikrai mokiniai dažnai ir labai „riebiai“ keikiasi. Šito tyrimo metu pasidarė smalsu, o kodėl jie taip dažnai keikiasi, kokios priežastys tai verčia daryti mūsų mokinius. Bet tai jau kito ir, manyčiau, labai įdomaus ne tik mokytojams, bet ir mokiniams, tyrimo projektas.

Projekto pristatymas. Šio projekto rezultatus būtina pristatyti mokyklos bendruomenei. Tik jokių būdų negalima afišuoti nei rusiškų, nei lietuviškų keiksmų viešai, mokyklos lentoje, nes kitiems tai reikėtų lyg skatinimą keiktis. Viešai galima paskelbti tik anksčiau aptartą diagramą ir išvadas. Šiuo atveju labai svarbu laikytis pedagoginės etikos. Viso tyrimo medžiaga gali būti naudinga klasių vadovams, sudarant veiklos planą. Tyrimo rezultatus labai pravartu būtų pristatyti ir per tėvų susirinkimą.

Projektą rengė Raseinių rajono
Paupio pagrindinės mokyklos
mokytoja Daiva Matusėvičienė

1 lentelė

Keiksmas, negražus išsireiškimas

Keiksmas, negražus išsireiškimas	5-10 klasės		Pradinukai	
	Mergaitė	Berņiukas	Mergaitė	Berņiukas

Mergaičių ir berniukų vardų rašyti nereikia, tik dėti + ženklia.

Informaciją užrašė.....

2 lentelė

Mokinio vardas, pavardė	Mokytojo (projekto vadovo) vertinimas	Grupės draugų vertinimas	Įsivertinimas